

BIBLIOGRAFIA DE PAU VILA

per MONTSERRAT GALERA I MONEGAL
Bibliotecària del Departament de Geografia
de la Universitat de Barcelona

La bibliografia ha estat ordenada d'acord amb la taula següent :

1. Escrits de Pau Vila.

- 1.1. Llibres (20 referències).
- 1.2. Articles, opuscles, comunicacions (293 referències).
- 1.3. Semblances biobibliogràfiques (16 referències).
- 1.4. Crònica dels Congressos Internacionals de Geografia (5 referències).
- 1.5. Actualitat civil (24 referències).
- 1.6. Recensions (98 referències. En algunes ocasions es recensionen més d'un llibre en el mateix article).
- 1.7. Cartes obertes a diaris i revistes (7 referències).
- 1.8. Vària (5 referències).
- 1.9. Treballs inèdits (13 referències).

2. Els escrits, les activitats i la vida de Pau Vila vistos per altri.

- 2.1. Crítica de l'obra escrita (corresponent a 24 obres).
- 2.2. Ressenyes de contingut de conferències (3 referències).
- 2.3. Comentaris de la vida i activitats (29 referències).

Dins de cada apartat les referències han estat ordenades per l'any de publicació.

Quan els articles han estat aplegats en recull, això és indicat mitjançant les abreviacions «Visions» per a les *Visions Geogràfiques de Catalunya* 1962-1963 seguit de la indicació de volum o «Visiones Geohistóricas» per a les *Visiones Geohistóricas de Venezuela*, 1971.

1. ESCRITS DE PAU VILA

1.1 LLIBRES

1915. *Geografía Física y Astronómica*. Libro I. Barcelona, Seix y Barral.
1918. *Geografía Física y Astronómica*. Libro I. 2.ª ed. Barcelona, Seix y Barral.
1926. *La Cerdanya*. Barcelona, Ed. Barcino.
- 1928-35. *Resum de Geografia de Catalunya*. Barcelona, Ed. Barcino. Vol. I: *Aspecte físic*. Vol. II: *Aspecte Humà: El Litoral*, 1929. Vol. III: *El Prelitoral* (1.ª part), 1930. Vol. IV: *El Prelitoral* (2.ª part), 1930. Vol. V: *Aspecte Humà, Depressió Central* (1.ª part), 1931. Vol. VI: *Aspecte Humà, Depressió Central* (2.ª part), 1934. Vol. VII: *Aspecte Humà, El Prepirineu i el Pirineu* (1.ª part), 1934. Vol. VIII: *Aspecte Humà, El Prepirineu i el Pirineu* (2.ª part), 1935. Vol. IX: *Visió de Conjunt, Taula alfabètica*, 1935.
1930. *Les marques de Ponent. Primera sèrie: Entre el Cinca i la Noguera Ribagorçana*. Barcelona. [Public. del Centre Excursionista Rafael Casanoves.] *El Vallès. Assaig Geogràfic*. «La Comarca del Vallès, 3.ª part». Barcelona, Casa del Vallès. [Biblioteca d'Estudis Comarcals.] *L'imatgeria popular catalana. Les auques* (en col·laboració amb Joan Amades i Josep Colomines). Barcelona, Ed. Orbis. 2 vols.
1933. *Divisió Territorial. Estudis i Projectes. Nomenclàtor de Municipis*. Volum acompanyat d'un opuscle amb 4 mapes a 1:63.000 en col·laboració amb els membres de la Ponència per a la Divisió Territorial i dels professors Joan Coromines i Josep M.ª Casacuberta en la part toponomàstica. Barcelona, Generalitat de Catalunya.
1936. *L'imatgeria popular catalana. Els soldats i altres papers de rengles* (en col·laboració amb Joan Amades i Josep Colomines). Barcelona, Ed. Orbis. 2 vols.
1937. Generalitat de Catalunya. Conselleria d'Economia. *La Divisió Territorial de Catalunya*. Barcelona. [L'«Advertiment» indica que Pau Vila és autor dels capítols I, II, III i V.]
1938. *Nomenclàtor de Municipis amb mapes de municipis i vegueries*. Sota la direcció de Pau Vila. Un mapa comarcal plegat. Barcelona. Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia. [Exemplar raríssim d'una edició trinxada.]
1945. *Nueva Geografía de Colombia*. (Aspectos político, físico, humano y económico). Bogotá, Librería Colombiana.
1948. *Geografía Histórica y Económica del Norte de Santander*. [Sense signatura.] Redactor y coordinador de la obra: Miguel Marciales. Bogotá, Ed. Santafé. [Pàgs. 50-87].
1960. *Geografía de Venezuela*. Caracas. Min. de Educación. Comisión redactora de una geografía de Venezuela. Inst. Pedagógico. Dir. Gral. Departamento de Publicaciones. Vol. I. *El territorio nacional y su ambiente físico*. Segunda edición (facsimil), 1969. Vol. II: *El paisaje natural y el paisaje humanizado*, 1965. [En col·laboració.]
1962. *Visions geogràfiques de Catalunya*. Barcelona, Ed. Barcino. Vol. I, 1962. Vol. II, 1963. [Recull d'articles publicats a «La Publicitat» entre 1929 i 1938 agrupats temàticament.]
1967. *Joan Orpi, l'home de la nova Catalunya*. Barcelona, Ed. Ariel. [Col·lecció Hores de Catalunya.]
1968. [Incorporació de P. V. al consell de redacció de la *Geografia de Catalunya* de l'editorial Aedos, dirigida per Lluís Solé Sabarís, al costat de Josep Iglésies, Salvador Llobet i Joan Vilà Valentí.]
1971. *Visiones geohistóricas de Venezuela*. Caracas. Ed. del Ministerio de Educación. [Recull d'articles publicats a diverses revistes de Veneçuela i alguns d'inèdits entre 1948 i 1967.]
1974. *El barcelonès i Barcelona ciutat*. Dins: *Geografia de Catalunya*. Barcelona, Ed. Aedos, vol. III, capítols XV al XVIII (aquest darrer amb col·laboració de Lluís Casassas), pàgines 497-640.
Barcelona i la seva rodalia al llarg del temps. Escrit amb la col·laboració de Lluís Casassas. Barcelona, Ed. Aedos [Enciclopèdia Catalana Aedos].

1.2 OPUSCLES, ARTICLES, COMUNICACIONS

1904. *De enseñanza. (Para los padres que se preocupan del porvenir de los hijos.)* «El Ateneo Obrero», Badalona, març, maig, juliol.
1908. *Historia del intercambio escolar entre la Fundación Horaciana de Enseñanza de Barcelona y la Institución Horaciana de Cultura de Sant Feliu de Guixols. Primer intercambio realizado en España. Dedicado al Excmo. Ayuntamiento de Barcelona.* [Sense signatura.] Barcelona. Text velografiat.
La «Fundación Horaciana de Enseñanza» y el presupuesto de Cultura del Ayuntamiento de Barcelona. [Sense signatura.] Barcelona, Ayuntamiento de Barcelona.
1910. *Fundación Horaciana de Enseñanza. Su labor pedagógica.* Barcelona.
1911. *Fundación Horaciana de Enseñanza. Breve crónica de su acción.* Barcelona.
De unas jornadas escolares en el Pirineo Catalán. «La Tribuna», Barcelona, 30 juliol, 1 agost, 8 agost, 11 agost, 14 agost, 19 agost, 24 agost, 28 agost, 2 setembre, 8 setembre, 12 setembre.
Fundación Horaciana de Enseñanza. [Sense signatura.] «Revista de Educación», Barcelona, setembre.
1912. *Què els hi duran els Reis als nostres fills.* Barcelona. Tip. Avenc. [N'hi ha edició castellana.]
Sobre una lección de historia. «Revista del Ateneo», Igualada. Reproduït a «Revista de Educación», desembre.
La formación de libros en la escuela como procedimiento educador. «Revista de Educación», Barcelona, 15 gener.
De les manifestacions d'agraïment com a centres de interès i de la educació manual i artística dels noys. «La Veu de Catalunya», Barcelona, 25 gener.
La cuestión del cinematógrafo y de la moral en la calle. [Opinions de diverses persones sobre aquest tema.] «Cataluña», Barcelona, 10 febrer.
Ensayo de metodización. Estudio geográfico de Francia. «Revista de Educación», Barcelona, 15 març i 15 juny.
Importancia social de las colonias escolares. Cómo han decaído en nuestro municipio y lo que debe hacerse para perfeccionarlas. «Cataluña», Barcelona, 13 abril, 20 abril, 27 abril, 20 juliol, 3 agost, 17 agost, 16 novembre i 23 novembre.
Per la Pasqua Granada de la nostra cultura. Del segon Congrés Regional d'Ateneus i Associacions de Cultura de Catalunya. «El Poble Català», Barcelona, 20 abril.
Congrés Regional d'Ateneus i Associacions de Cultura. Al llindar del Congrés. [Segon Congrés Regional d'Ateneus Culturals de Catalunya.] Vilanova i la Geltrú, maig 1912.
«El Poble Català», Barcelona, 9 maig, 12 maig, 16 maig, 17 maig, 18 maig, 22 maig. [Articles reproduïts al «Diario de Villanueva i Geltrú».]
Importancia social de las colonias escolares. «Revista de Educación», Barcelona, 15 maig.
Fragment d'un ensaig per una conferència sobre la necessitat de metoditzar l'acció cultural a Catalunya. «Boletín del Ateneo Obrero de Mataró», Mataró, maig.
«La educación nueva» de Ad. Ferrière. Traducció de Pau Vila. «Revista de Educación», Barcelona, 15 agost.
El nuevo colegio Mont d'Or de Barcelona. [Escola dirigida per Pau Vila.] [Sense signatura.] «Revista de Educación», Barcelona, 15 agost.
«La ciencia de la educación ha de formarse en la vida» de Pierre Bovet. Traducció de P. Vila. «Revista de Educación», Barcelona, 15 octubre.
1914. *Aventuras de D. Quijote.* Barcelona. Ed. Araluce. [«Colección Obras Maestras al alcance de los niños».]
1915. *Centenario de la muerte de Cervantes. Concurso escolar de lectura del Quijote, organizado por la colonia española de Bogotá.* Bogotá, 31 octubre.
Gimnasio moderno. Informe pedagógico. Curso de 1914. [Sense signatura.] Bogotá.
Algunas consideraciones sobre el hábito y el instinto. «Cultura», Bogotá, octubre.
De la educación. «El Diario Nacional». Bogotá, 22 desembre.
1916. *Gimnasio moderno. Informe pedagógico. Curso de 1915.* [Sense signatura.] Bogotá.
1917. «La Simulación» de Eugenio d'Ors. Traducció de P. Vila. «Voces». Barranquilla (Colòmbia).
El libro español en América. «Boletín de la Cámara de Comercio Española de Bogotá», Bogotá, mayo.
Gimnasio Moderno, Informe Pedagógico. Curso de 1916. [Sense signatura.] Bogotá.
Misiones pedagógicas. «El Liberal de Bogotá». Bogotá, 25 mayo.
Desde Bogotá. El problema catalán. «El Tiempo». Bogotá, 12 junio.

1918. *La peregrinación de Alpha y la «Peña de Tisquisoque»*. «Voces», Barranquilla.
1919. *Primera colònia d'estiu per aprenents de l'Escola Elemental del Treball* (al Santuari del Miracle). «La Veu de Catalunya», Barcelona, 9 juliol, 18 juliol, 25 juliol, 26 juliol, 30 juliol, 31 juliol, 3 agost, 11 agost, 16 agost, 23 agost.
1920. *Assaig de recordança i de crítica del que fou l'Escola Horaciana*. (Autobiogràfic.) «Quaderns d'estudi», Barcelona, vol. XI.
L'Aplec de Sant Boi. La primera festa major de l'excursionisme català. [Signat: Un que hi vindrà.] «La Veu de Catalunya», Barcelona, 24 abril.
- 1922-29. *Colecció cartogràfica mural de mapes escolars moderns*. Barcelona. Seix y Barral Hermanos. 1922-1929.
 A) *Àsia*. Escala 13.200.000.
 B) *Àfrica*. Escala 10.000.000.
 C) *América del Norte*. Escala 1:9.000.000.
 D) *América del Sur*. Escala 1:9.000.000.
 E) *Oceania*. Escala 1:10.000.000.
 F) *Mapa Mundi Físico*. Escala 1:33.684.000.
 G) *Planisferio polític*. Escala ecuatorial 37.500.000.
 H) *España política*. Escala 1:1.300.000.
 I) *España física*. Escala 1:1.300.000.
 J) *Europa. Mapa polític*. Escala 1:5.000.000.
- L'internationalisme et le nationalisme dans l'enseignement de l'Histoire*. «Tercer Congrés Internacional d'Educació Moral», Ginebra-Neuchatel.
- Els corrents moderns de la Geografia. Un assaig dels estudis normals*. [Sense signatura; amb Jaume Marcet.] «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 gener.
- Un assaig de mapes de cobertes de Catalunya*. Juntament amb l'article de M.ª Assumpció Pascual, «Notes sobre l'assaig de mapa de terrats, teulades i cobertes de pissarra a Catalunya». «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 març.
- Un cursset de Geografia Humana. Mr. Blanchard a Barcelona*. [Sense signatura.] «La Veu de Catalunya», Barcelona, 23 maig.
- Mr. Raoul Blanchard y su cursillo de Geografía Humana*. «La Publicidad», Barcelona, 21 maig.
- L'internationalisme i el nacionalisme en l'ensenyament de la història*. [Comunicació de Pau Vila en el «Tercer Congrés d'Educació Moral», Ginebra, 1922.] «La Revista», Barcelona, 1-16 agost.
1923. *Què els portaran els Reis als nostres fills*. Barcelona, Tip. L'Avenc. [Es tracta del mateix llibre de 1912 relligat en aquesta ocasió amb una coberta en la qual s'hi afegeix una relació de llibres per infants i per minyons.] [N'hi ha edició castellana.]
Un mitjà de contribució personal a la Geografia de Catalunya. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 agost. Reproduït a «Mai Enrera», Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia, Barcelona, setembre 1929.
L'Evolució de l'ensenyament geogràfic a França. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 novembre.
Escola del Treball. Barcelona. Deu anys d'acció escolar, 1913-1923. [Sense signatura.] Barcelona, Mancomunitat de Catalunya.
1925. *Assaig de Geografia Humana de la Muntanya*. [Reconstrucció i traducció fetes per P. V. d'unes conferències del professor Raoul Blanchard amb notes del traductor sobre Catalunya.] «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona.
Una vida de savi malmesa. Francisco José de Caldas. «La Paraula Cristiana», Barcelona, setembre, octubre i novembre.
Islas Británicas, por A. Demangeon. Traducció de P. Vila. (*Geografía Universal* publicada bajo la direcció de P. Vidal de la Blache y L. Gallois. Tomo primero.) Barcelona, Montaner y Simón.
1928. Pròleg d'*El Paisatge de Catalunya* de Marcel Chevalier. Barcelona, Ed. Barcino. [Enciclopèdia Catalunya, 6.]
1929. *Excursió geogràfica pels Pirineus Mediterranis*, [amb estudiants de la Sorbona i els professors Dresch; Brouillette, de Montreal; Komalei, de Kioto; Snel, de Rotterdam, i Reparaz fill.] [Sense signatura.] «La Veu de Catalunya», Barcelona, 10 abril.
Les obres hidràuliques modernes. «La Publicidad», Barcelona, 26 juliol.
Les Marques de Ponent. Entre el Cinca i la Noguera Ribagorçana. «La Publicidad», Barcelona.
La terra: 1 agost.

- Clima i vegetació*: 8 agost.
Els conreus: 15 agost.
Els boscos. El bestiar: 22 agost.
Les indústries: 7 setembre.
Les cases: 10 setembre.
Els pobles: 12 setembre.
El poblament: 21 setembre.
Els homes: 26 setembre.
 [Recollit a «Les Marques de Ponent», Centre Excursionista Rafael Casanovas, Barcelona, 1930, i a «Visions», II.]
La Catalunya humida. «La Publicitat», Barcelona, 20 octubre. [Recollit a «Visions», I.]
La Catalunya seca. El paisatge natural. «La Publicitat», Barcelona, 27 octubre. [Recollit a «Visions», I.]
La Catalunya seca. Estralls de l'eixut i revifalls. «La Publicitat», Barcelona, 8 novembre. [Recollit a «Visions», I.]
Sobre la denominació de les comarques. «La Publicitat», Barcelona, 13 novembre. [Recollit a «Visions», I.]
La lluita per l'aigua. «La Publicitat», Barcelona, 20 novembre. [Recollit a «Visions», I.]
Alcanar. «La Publicitat», Barcelona, 28 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes de Menorca. Paisatges de pedra. «La Publicitat», Barcelona, 13 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes dèltics de l'Ebre. Les anguiles de l'Encanyissada. «La Publicitat», Barcelona, 20 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes de Menorca. Formatge de Maó. «La Publicitat», Barcelona, 24 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
 1930. *Escola del Treball. Deu anys d'acció escolar*. [Secretari General: Pau Vila.] Barcelona, Oliva de Vilanova. [Mancomunitat de Catalunya.]
Andorra a l'hivern. «La Publicitat», Barcelona, 2 gener. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes de Menorca. Caldereta de llagosta. «La Publicitat», Barcelona, 14 gener. [Recollit a «Visions», I.]
Velles indústries catalanes. Els profits del bargalló. «La Publicitat», Barcelona, 21 gener. [Recollit a «Visions», I.]
El mercat de Granollers. «La Publicitat», Barcelona, 12 febrer. Reproduït a «La Gralla», Granollers, 16 febrer. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes del Vallès. Terrassa i Sabadell, germanes. «La Publicitat», Barcelona, 15 febrer. Reproduït a «Butlletí del Club Pirinenc de Terrassa», maig. [Recollit a «Visions», II.]
Regionalisme hidrogràfic. «La Publicitat», Barcelona, 2 març.
El poblament a la Catalunya romana. «La Publicitat», Barcelona, 13 març. [Recollit a «Visions», I.]
Olot sota la pluja. «La Publicitat», Barcelona, 19 març. [Recollit a «Visions», II.]
Aspectes d'Olot. El darrer barretinaire. «La Publicitat», Barcelona, 26 març. [Recollit a «Visions», II.]
Els mercats de Catalunya. Banyoles. «La Publicitat», Barcelona, 15 maig. [Recollit a «Visions», II.]
Velles indústries catalanes. Boixedes i boxaires. «La Publicitat», Barcelona, 28 maig. [Recollit a «Visions», I.]
Velles indústries catalanes. Els culleraires de Tortellà. «La Publicitat», Barcelona, 5 juny. [Recollit a «Visions», I.]
«In Maritima». Canet. «La Publicitat», Barcelona, 26 juny. [Recollit a «Visions», II.]
Nomadisme agrícola. Segadors. «La Publicitat», Barcelona, 9 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
Viles mil·lenàries: Cardona. Prehistòria cardonina. «La Publicitat», Barcelona, 17 juliol. [Recollit a «Visions», II, amb el títol: *Cardona mil·lenària*.]
Viles mil·lenàries: Cardona. Protohistòria cardonina. «La Publicitat», Barcelona, 30 juliol. [Recollit a «Visions», II, amb el títol: *Cardona mil·lenària*.]
Velles indústries catalanes. Terrissaires. «La Publicitat», Barcelona, 6 agost. [Recollit a «Visions», I.]
Velles indústries catalanes. Poblacions terrisseres. «La Publicitat», Barcelona, 14 agost. [Recollit a «Visions», I.]
Parelles de pobles de la Costa Catalana. «Diari de Mataró», Mataró, 27 agost. [Recollit a «Visions», II.]

- Velles indústries catalanes. Els gerrers de Miravet.* «La Publicitat», Barcelona, 3 setembre. [Recollit a «Visions», I.]
- Catalunya enfora. Serra Morena.* «La Publicitat», Barcelona, 1 octubre.
- Catalunya enfora. Serra Nevada.* «La Publicitat», Barcelona, 11 octubre.
- Catalunya enfora. L'Andalusia que jo he vist.* «La Publicitat», Barcelona, 18 octubre.
- Catalunya enfora. Ronda, flor d'Andalusia.* «La Publicitat», Barcelona, 23 octubre.
- Fires de Camp.* «La Publicitat», Barcelona, 1 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
- L'èxode muntanyenc. Tuixent.* «La Publicitat», Barcelona, 11 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
- Curandisme nòmada. Les trementinaires de Tuixent.* «La Publicitat». Barcelona, 26 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
- Pel Maresme amb Victor Balaguer. Guies ferroviàries romàntiques.* «Diari de Mataró», Mataró, 12 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
- Viatges anacrònics. De Montgat a Ocata.* «El Dia», Terrassa, 24 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
- L'èxode muntanyenc. La resistència de Gòsol.* «La Publicitat», Barcelona, 31 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
1931. *Localisation des anciennes industries en Catalogne.* [Resum de la comunicació presentada al Congrés Internacional de Geografia, París, setembre 1931.] «Congrés International de Géographie, Paris, septembre 1931, Résumés des Communications», Paris. *Per a una solució del problema comarcal de Catalunya. Una divisió de Catalunya en comarques.* «El problema comarcal de Catalunya», vol. II, pàgs. 59-119, amb un mapa plegat, Barcelona, Casa del Vallès.
- Els darrers paraïres.* «La Publicitat», Barcelona, 10 gener. [Recollit a «Visions», I.]
- Els debats de les comarques. Maresme o Costa de Llevant?* «La Publicitat», Barcelona, 25 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Viatges anacrònics. D'Ocata a Premià.* «Diari de Mataró», Mataró, 29 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Viatges anacrònics. Els dos Vilassars.* «Diari de Mataró», Mataró, 14 abril. [Recollit a «Visions», II.]
- Les valors de la toponomàstica urbana. Nomenclatura i civisme.* «La Publicitat», Barcelona, 30 abril. Reproduït a «Mai Enrera», Butlletí del Club Excursionista de Gràcia. Barcelona, maig.
- Per Pensemament de la Geografia de Catalunya. Llibres de consulta.* «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 maig.
- Les possibilitats agrícoles de Catalunya. Mataró Potatoes.* «La Publicitat», Barcelona, 17 maig. [Recollit a «Visions», I.]
- Viles mil·lenàries de la costa catalana. Turissa. Tussia.* «La Publicitat», Barcelona, 28 maig. [Recollit a «Visions», II, amb el títol *Una vila mil·lenària de la costa: Tossa.*]
- Per l'ensemament de la Geografia de Catalunya. Monografies geogràfiques.* «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 juliol.
- Els regatges a la Catalunya Central. Les obres antigues.* «La Publicitat», Barcelona, 17 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
- Els regatges a la Catalunya Central. Les obres modernes.* «La Publicitat», Barcelona, 25 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
- Cop d'ull als nostres recursos. La ramaderia a la Catalunya Central.* «La Publicitat», Barcelona, 31 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
- Viatges anacrònics. Carní de Mataró.* «Diari de Mataró», Mataró, 4 agost. [Recollit a «Visions», II.]
- Un conreu medieval desaparegut. Safrà i safranaires.* «La Publicitat», Barcelona, 11 agost. [Recollit a «Visions», I.]
- Indústries catalanes tradicionals. Breda l'ollera.* «La Publicitat», Barcelona, 13 setembre. [Recollit a «Visions», I.]
- Les més velles indústries catalanes. Antecedents industrials de Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 17 setembre.
- Un qüestionari de Geografia local.* «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 octubre.
- Activitats comarcalistes. F. E. M.* [Foment d'Estudis de la Maresma], «La Publicitat», Barcelona, 4 desembre.
- Contrades pirinenques. La Vall de Lord.* «La Publicitat», Barcelona, 12 desembre. [Recollit a «Visions», II.]

- La Vall de Lord. La naixença d'una vila.* «La Publicitat», Barcelona, 19 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
1932. *Atlas elemental.* Barcelona. Seix i Barral.
- Le climat de Minorque.* «Mélanges géographiques offerts à Raoul Blanchard. Grenoble. Assaig d'una localització de les indústries antigues a Catalunya.» [Comunicació presentada al Congrés Internacional de Geografia, París, 1931.] «Estudis Universitaris Catalans», Barcelona.
- Viatges anacrònics. Mataró, encara.* «Pàtria», Manresa, 2 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Viatges anacrònics. Mataró.* «Diari de Mataró», Mataró, 4 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Per l'estudi del poblament de Catalunya. Les excavacions.* «La Publicitat», Barcelona, 13 gener.
- Aspectes de Menorca. Les muntanyoles de l'illa.* «La Publicitat», Barcelona, 21 febrer. [Recollit a «Visions», II.]
- Interpretació geogràfica d'un fet històric. La revolta dels bagaudes.* «La Publicitat», Barcelona, 27 febrer. [Recollit a «Visions», I.]
- Ocis d'un geògraf. Gustavo Doré a Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 16 març.
- Viatges anacrònics. Els dos Llanerers.* «Diari de Mataró», Mataró, 19 abril. [Recollit a «Visions», II.]
- Les invasions bàrbares i el poblament. La riada franca.* «La Publicitat», Barcelona, 19 maig. [Recollit a «Visions», I.]
- La fira de Verdú. L'ambient.* «La Publicitat», Barcelona, 1 juny. [Recollit a «Visions», II.]
- La fira de Verdú. La crònica.* «La Publicitat», Barcelona, 7 juny. [Recollit a «Visions», II.]
- Sant Llorenç de Morunys. El monestir i la vila.* «La Publicitat», Barcelona, 24 juliol. [Recollit a «Visions», II.]
- La industrialització.* [Sant Llorenç de Morunys]. «La Publicitat», Barcelona, 24 agost. [Recollit a «Visions», II.]
- Sant Llorenç de Morunys. L'esclat de la tempesta.* «La Publicitat», Barcelona, 30 agost.
- La plaça de Medinaceli. Evolució.* «La Publicitat», Barcelona, 9 setembre.
- La plaça de Medinaceli. Concreció.* «La Publicitat», Barcelona, 14 setembre.
- Sant Llorenç dels Morunys. La posta prometedora.* «La Publicitat», Barcelona, 17 setembre. [Recollit a «Visions», II.]
- El poblament i la Reconquesta. Segarra i Urgell.* «La Publicitat», Barcelona, 11 octubre. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *El poblament de la Segarra i de l'Urgell durant la Reconquesta.*]
- El poblament i la Reconquesta. Lleida.* «La Publicitat», Barcelona, 14 octubre. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *La Reconquesta de Lleida i el poblament de la Catalunya Occidental.*]
- Suggerències. Anomalies municipals.* «La Publicitat», Barcelona, 27 novembre.
- Per terres de la Selva. Santa Coloma.* «La Publicitat», Barcelona, 4 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
- D'economia colomenca. El profit del castanyer.* «La Publicitat», Barcelona, 17 desembre. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Els profits del castanyer en una vila catalana.*]
1933. *Assaig de graduació de l'ensenyament de la Geografia local de l'escola primària.* [Sense data, 1933?] Edició ciclostilada.
- Mercats de Catalunya. Vilafranca.* «La Publicitat», Barcelona, 1 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Bosquejo geográfico de Cataluña.* [Aquest text serví de base a l'«Esquisse géographique», en francès, d'abril de 1933.] «Mundo Gráfico», Madrid, 8 febrer.
- Toc d'alerta. Urgència d'una divisió territorial catalana.* «La Publicitat», Barcelona, 21 febrer.
- Esquisse géographique de la Catalogne à l'occasion du voyage d'études de l'Institut de Géographie de Grenoble.* Barcelona, abril. Text ciclostilat.
- La indústria tèxtil catalana a l'edat mitjana.* «Indústria Catalana», Barcelona, maig. Reproduït a «La Publicitat», Barcelona, 6 setembre 1934. [Recollit a «Visions», I.]
- La Divisió Territorial de Catalunya. Dos projectes.* «La Publicitat», Barcelona, 4 maig.
- La Divisió Territorial de Catalunya. Comarques.* «La Publicitat», Barcelona, 10 maig. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Sobre la divisió Comarcal.*]
- Paisatges de Catalunya. La Segarra.* «La Publicitat», Barcelona, 27 juliol. [Recollit a «Visions», II.]

- Castella castellana. Sòria.* «La Publicitat», Barcelona, 23 agost.
- Castella castellana. Valladolid.* «La Publicitat», Barcelona, 26 agost.
- Castella castellana. León.* «La Publicitat», Barcelona, 2 setembre.
- Ocis d'un geògraf. Robreño gravador.* «La Publicitat», Barcelona, 20 desembre.
- Al marge d'un article. L'excursionisme.* «La Publicitat», Barcelona, 20 setembre.
- Ocis d'un geògraf. Soldats de paper.* «La Publicitat», Barcelona, 7 octubre.
- Ocis d'un geògraf. Modest Urgell, auquista.* «La Publicitat», Barcelona, 19 octubre.
- Qüestions de toponomàstica. De Caldetes a Caldes d'Estrac?* «La Publicitat», Barcelona, 21 novembre. [Recollit a «Visions», II.]
- Tasca de catalanització. Els noms dels pobles.* «La Publicitat», Barcelona, 25 novembre.
- 1833-30 de novembre 1933. Cent anys de provincialisme.* «La Publicitat», Barcelona, 2 desembre. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Vegueries i Corregiments.*]
- Velles indústries catalanes. Molins paperers.* «La Publicitat», Barcelona, 29 desembre. [Recollit a «Visions», I.]
1934. *Localisation et évolution de l'industrie du papier en Catalogne.* (Resum de la comunicació presentada al Congrés Internacional de Geografia), Varsòvia, 1934.
- Originalitat de la imatgeria popular catalana.* «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya».
- La supressió dels governadors civils. I les «províncies»?* «La Publicitat», Barcelona, 2 gener.
- Cent anys de provincialisme. Antecedents.* «La Publicitat», Barcelona, 7 gener.
- Cent anys de provincialisme. Projecte.* «La Publicitat», Barcelona, 17 gener.
- Velles indústries catalanes. Papereria.* «La Publicitat», Barcelona, 15 febrer. [Recollit a «Visions», I.]
- Deficiències. El mapa espanyol de Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 16 març.
- Desgavell toponomàstic. El mapa espanyol de Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 22 març.
- Literatures peninsulars. Assaig històric sobre la cultura gallega.* «La Publicitat», Barcelona, 5 abril.
- L'obra anticatalana del govern de Madrid. Els ports són nostres.* «La Publicitat», Barcelona, 18 juliol.
- Amb els estudiants de Tolosa. Encara Olot sota la pluja.* «La Publicitat», Barcelona, 1 setembre. [Recollit a «Visions», II.]
- Sota el cel de Polònia. La terra.* «La Publicitat», Barcelona, 15 setembre.
- Sota el cel de Polònia. La nació s'estructura.* «La Publicitat», Barcelona, 26 setembre.
- Sota el cel de Polònia. La nació reneix.* «La Publicitat», Barcelona, 4 octubre.
1935. *La geografia a Catalunya en els primers segles de l'Edat Moderna.* «La Publicitat», Barcelona, 14 desembre. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Vells mapes i descripcions de Catalunya.*]
- L'aspecte geogràfic de l'indústria paperera a Catalunya.* I) *Els orígens en relació amb l'ambient físic i humà.* II) *Localització dels agrupaments paperers.* «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona, febrer, abril.
- Entre la llegenda i la història. El drac de Vilardell.* «La Publicitat», Barcelona, 2 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- La geografia a Catalunya. Les darreries del segle XVIII.* «La Publicitat», Barcelona, 26 gener. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Vells mapes i descripcions de Catalunya.*]
- Els canvis de nom dels pobles. Llavaneres.* «La Publicitat», Barcelona, 17 maig. [Recollit a «Visions», II, amb el títol *Sant Vicenç de Montalt?*]
- Entre el Maresme i la Selva: Roca-Rossa.* «La Publicitat», Barcelona, 14 juny. [Recollit a «Visions», II.]
- De les Alberes a les Gavarres. Camí del Coll de Banyuls.* «La Publicitat», Barcelona, 18 juliol. [Recollit a «Visions», II.]
- Un conreu sobrevingut imprescindible: les patates.* «La Publicitat», Barcelona, 27 setembre. [Recollit a «Visions», I.]
- Faucher, D.: Interpretació geogràfica de Barcelona.* Traducció de Pau Vila de l'original publicat a «Revue de Géographie des Pyrénées et du Sud-Ouest», Tolosa, 15 gener. «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona, novembre.
- Variacions toponomàstiques municipals. Noms en dansa.* «La Publicitat», Barcelona, 1 novembre.
- Noms en dansa. Colofó.* «La Publicitat», Barcelona, 16 novembre.

- Per a un equilibri del consum i la producció. Concentracions deficitàries.* «La Publicitat», Barcelona, 28 novembre.
- Història hispànica d'un article alimentari. El sucre a Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 20 desembre.
1937. *Atlas elemental* (con un conjunto de datos estadísticos). Edición especial para Venezuela. Barcelona, Seix i Barral.
- Una col·lecció inconeguda d'imatgeria popular.* Barcelona, Hostench.
- La fesomia geogràfica de Catalunya.* Barcelona, Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya. [També edicions en castellà i francès.]
- Antiga vila industrial de muntanya. Sant Llorenç de Morunys.* «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona, gener.
- Problemes de l'hora. La batalla de l'ou.* «La Publicitat», Barcelona, 3 gener.
- Catalunya endins amb els anhels de l'hora. Olot, a ple sol.* «La Publicitat», Barcelona, 31 gener. [Recollit a «Visions», II.]
- Valors moderns de l'economia. Carbó de pedra.* «La Publicitat», Barcelona, 7 febrer.
- Possibilitats econòmiques de Catalunya. Hulla i lignit.* «La Publicitat», Barcelona, 14 febrer.
- Un mon paperaire. Una empresa i un home.* «La Publicitat», Barcelona, 28 febrer.
- Qüestions toponomàstiques. Hagionímia o toponímia.* «La Publicitat», Barcelona, 14 març.
- Desballestament toponomàstic. Conveniència d'una revisió.* «La Publicitat», Barcelona, 25 març.
- Del règim alimentari vuitcentista. Llet.* «La Publicitat», Barcelona, 6 abril. [Recollit a «Visions», I.]
- Evolució d'un article alimentari. La llet en el noucents.* «La Publicitat», Barcelona, 18 abril. [Recollit a «Visions», I.]
- Un problema del camp i de la ciutat. La qüestió de la llet.* «La Publicitat», Barcelona, 25 abril. [Recollit a «Visions», I.]
- Valors naturals de Catalunya. Possibilitats forestals.* «La Publicitat», Barcelona, 30 maig. [Recollit a «Visions», I.]
- Extensions i aprofitaments forestals. Pinedes i avetars.* «La Publicitat», Barcelona, 6 juny. [Recollit a «Visions», I.]
- Explotacions forestals. Carbó d'alzina.* «La Publicitat», Barcelona, 20 juny. [Recollit a «Visions», I, amb el títol *Alzinars i rouredes i llur carboneig.*]
- Correspondència a una rèplica. Carbó d'alzina encara.* «La Publicitat», Barcelona, 27 juny.
- Possibilitats forestals. Castanyedes, fagedes i bedollars.* «La Publicitat», Barcelona, 1 agost. [Recollit a «Visions», I.]
- Localització d'un article alimentari. L'oli al món.* «La Publicitat», Barcelona, 15 agost.
- Possibilitats econòmiques de la nostra producció. El comerç mundial de l'oli.* «La Publicitat», Barcelona, 22 agost.
- Qüestions de toponímia urbana. Noms nous a carrers vells?* «La Publicitat», Barcelona, 21 setembre.
- Les capitalitats de la divisió nova. Tremp.* «La Publicitat», Barcelona, 31 octubre. [Recollit a «Visions», II.]
- Les capitalitats de la divisió nova.* «La Publicitat», Barcelona, 11 novembre. Reproduït a «Mai Enrera», Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia. Barcelona, gener-febrer 1938. [Recollit a «Visions», II.]
- Les capitalitats de la Divisió Nova. Girona.* «La Publicitat», Barcelona, 27 novembre. Reproduït a «Mai Enrera», Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia, Barcelona, gener-febrer 1938. [Recollit a «Visions», II.]
- Vegueries.* «La Publicitat», Barcelona, 5 desembre.
- Les capitalitats de la Divisió Nova. Reus.* «La Publicitat», Barcelona, 19 desembre. [Recollit a «Visions», II.]
1938. *Els catalans a l'expedició de la Romana. Un episodi de les guerres napoleòniques al Nord d'Europa.* «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona. Separata: Imp. Comas, 1938.
- Le peuplement de la Catalogne. Le problème géographique de l'eau.* [Comunicació presentada al Congrés Internacional de Geografia d'Amsterdam, 1938.] Amsterdam. [Unión Géographique Internationale. Commission pour l'étude du Peuplement et de l'Habitat Rural.]

- Les capitalitats de la Nova Divisió: Tortosa.* «La Publicitat», Barcelona, 27 gener. «Mai Enrera», Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia, Barcelona, març. [Recollit a «Visions», II.]
- El contingut popular de la Divisió Territorial de Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 9 juny.
- Entre la història i la geografia de Catalunya. Les oscil·lacions geopolítiques antigues.* «La Publicitat», Barcelona, 14 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
- Entre la història i la geografia de Catalunya. La concreció geopolítica medieval.* «La Publicitat», Barcelona, 29 juliol. [Recollit a «Visions», I.]
- Folklore i art popular. Al voltant de l'obra de Joan Amades.* «Revista de Catalunya», Barcelona, agost.
- El poblament de Catalunya. El problema geogràfic de l'aigua.* [Versió catalana de la comunicació del congrés d'Amsterdam.] «Revista de Catalunya», Barcelona, 15 setembre. [Il·lustrat amb un mapa plegat.]
- El problema de les nacionalitats. El cas de Txecoslovàquia.* «Revista de Catalunya», Barcelona, octubre.
- Les possibilitats econòmiques de la República. Estadístiques agrícoles: les patates.* «La Publicitat», Barcelona, 1 novembre.
- Una història encoratjadora. No hi ha Urgell sense flagell?* «La Publicitat», Barcelona, 29 desembre. [Recollit a «Visions», I.]
1941. *Grandeza y miseria de la conquista de América. Orígenes del indianismo.* «El Tiempo», Bogotá, 3 maig.
- Valor geogràfic de las Crónicas e Historias coloniales.* «Boletín de la Sociedad Geográfica de Colombia», Bogotá, juliol.
- L'aportació catalana a Amèrica. El pare Julià, escriptor americanista.* «Ressorgiment», Buenos Aires, agost.
- Historia de la alimentación humana. Lo que América dió al mundo.* «El Tiempo», Bogotá, 28 setembre.
1942. *IV Centenario de la proeza de Orellana. El descubrimiento del Amazonas.* «El Tiempo», Bogotá, 11 gener.
- En el IV Centenario del descubrimiento del Amazonas. 1542.* «El Tiempo», Bogotá, 11 febrer.
- Leyenda y realidad del Amazonas.* «El Tiempo», Bogotá, 15 febrer.
- Un debate amazónico setecentista.* «España», Bogotá, abril.
- El interés geográfico de las crónicas amazónicas.* «Boletín de la Sociedad Geográfica de Colombia», Bogotá, setembre. [Té separata no posada a la venda.]
1943. *Nuevos aspectos de la geografía colombiana.* «Revista de la Universidad del Cauca». Popayan (Colòmbia), gener.
1944. *Regiones naturales de Colombia (Un ensayo geográfico).* «Colombia», Bogotá, números 1, 2, 3, 4 y 5.
- El valor nacional del Magdalena.* «Colombia», Bogotá, juny-juliol.
- Génesis y desarrollo colonial de la economía colombiana.* «Colombia», Bogotá, agost-setembre.
- El valor nacional del Magdalena.* «Colombia», Bogotá, núms. 6 y 7.
- El aporte militar a la geografía de Colombia.* «Boletín de la Sociedad Geográfica de Colombia», Bogotá, maig.
1946. Banco de la República. Sección de Investigaciones Económicas. Cartograma n.º 4: *Mapa Físico de Colombia.* Escala 1:4.074.074 [sense signatura] [1945]. «Boletín Geográfico», Bogotá, juny.
- Mapa físico de Colombia.* «Boletín Geográfico», Bogotá, n.º 4.
1947. *Notas orientadoras para la preparación de unas lecciones de Geografía en un tercer curso de Bachillerato.* «Revista del Instituto Pedagógico Nacional», Caracas, núms. 9-10.
1948. *La destrucción de la Nueva Cádiz. Terremoto o huracán?* «Boletín Academia Nacional de la Historia». Caracas, juliol-setembre. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1949. *Introducción a un estudio de Margarita. Cubagua.* «Anales del Instituto Pedagógico», Caracas. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1950. *Margarita en la Colonia. 1498-1550.* [Escrit el 1950 a Caracas i publicat a «Visiones Geohistóricas».]
1952. *Las manifestaciones geográficas de la vivienda humana.* «Educación», Caracas, 1952, n.º 64; 1953, n.º 69; 1954, n.º 70.

- Las etapas históricas de los descubrimientos del Orinoco.* «Revista Nacional de Cultura», Caracas, gener-agost. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
- Las características fisiográficas del Orinoco (Avance del trabajo presentado al XVII Congreso Internacional de Geografía que tendrá lugar en Washington el próximo agosto).* «Periscopio», Caracas, agost 1952.
- Las características fisiográficas del Gran Río (Orinoco).* [Comunicació presentada al XVII Congrés Internacional de Geografia, Washington, 1952.] «Educación», Caracas, gener-agost. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1953. *La Geografía en el Departamento de Ciencias Sociales* (del Pedagógico). «Educación», Caracas.
- Toponimia y toponomástica margariteñas.* «Revista Nacional de Cultura», Caracas, juliol-agost. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
- Las características fisiográficas del Orinoco.* «Revista del Colegio de Ingenieros de Venezuela». Caracas.
- La Geografía en el Departamento de Ciencias Sociales.* «Educación», Revista para el Magisterio. Caracas, setembre.
1954. *Características de la pluviometría venezolana y sus causas.* «Acta Científica Venezolana», Caracas, n.º 5.
- Un circuito hidrográfico excepcional.* «Didascalia», Caracas, n.º 2. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1955. *Margarita en la Colonia. 1600-1650.* [Escrit el 1955 a Caracas i publicat a «Visiones Geohistóricas».]
- Una supercheria geográfica. De como el libro «Obras Científicas» no es de Codazzi.* «Boletín del Museo de Ciencias Naturales», Caracas, núms. 3-4.
- Margarita en la Colonia. 1500-1600.* «Educación», Caracas, setembre. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1956. *Las regiones climáticas de Venezuela.* [Comunicació presentada al XVIII Congrés Internacional de Geografia, Rio de Janeiro, 1956.] [Recollit a «Visiones Geohistóricas» amb el títol *Las grandes áreas pluvio-climáticas de Venezuela y sus paisajes.*]
1957. *La Universidad y el Pedagógico.* «El Universal», Caracas, 17 maig.
1959. *Notas para una síntesis geográfica de la región petrolera de Occidente, que a manera de guión pueden servir para la observación personal a los alumnos de tercero y cuarto del Departamento de Geografía e Historia del Instituto Pedagógico en el viaje que, organizado por la Compañía Shell, tendrá lugar los días 26, 27, 28 de noviembre de 1959.* Text ciclostilat.
- Agustín Codazzi. El hombre y su vida. 1892-1959.* «Acta Científica Venezolana», Caracas, n.º 1.
- Aporte para una bibliografía codazziana.* «Boletín del Departamento de Castellano del Instituto Pedagógico», Caracas, n.º 1.
- Aspectos de la vida y de la labor de un geógrafo.* «El Farol», Caracas, n.º 180.
- Orígenes eurocriollos de la geobotánica.* «Revista de Geografía», Mérida (Venezuela), núm. 1.
- Codazzi, el valor humano y científico de su obra.* «Revista de Geografía», Mérida (Venezuela), n.º 1.
- El geógrafo y la cuestión de límites.* «Revista Nacional de Cultura». Caracas, n.º 132.
- El encuentro inoperante de dos sabios: Humboldt y Caldas.* «Revista Nacional de Cultura», Caracas, n.º 134.
1960. *Codazzi, Humboldt, Caldas, precursores de la geografía moderna.* Con la colaboración de Rubén Carpio. Caracas. Dirección de Cultura, Publicaciones y Relaciones públicas. *Justificando al sabio Caldas.* «Disco anaranjado», Caracas, n.º 2.
- Orígenes eurocriollos de la geobotánica.* «Revista Shell», Caracas, n.º 34.
- Le peuplement colonisateur du territoire vénézuélien en XVIIème siècle.* [Comunicació presentada al XIX Congrés Internacional de Geografia d'Estocolm, 1960.]
1961. *Cubagua y el poblamiento oriental de Venezuela en los comienzos de la colonia.* Miscel·lània Fontseré. Barcelona, pàgs. 435-443.
- La historia del Nuevo Mundo de Benzoni o de cómo las apariencias engañan.* «Revista Shell», Caracas. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
- La iniciación de la ganadería lanera.* «El Farol», Caracas, 1961. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
- Los predescubrimientos de la Gran Sabana.* «Revista Shell», Caracas, setembre. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]

1963. *Gracias y valores de Venezuela*. Caracas. Imp. Nacional.
Els caputxins catalans a la Guaiana. Entre el mite de l'or i la realitat aurífera. «Serra d'Or», Barcelona, abril.
Las actividades perlíferas y sus vicisitudes en Venezuela. «Revista de Historia», Universidad Central de Venezuela, Caracas, juliol. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1964. *La acción social en aquellos días del Gimnasio*. «El Aguilucho» (Edición del Cincuentenario), Bogotá, març.
1965. *Gracias y valores de Venezuela*. [Llegit el 5 de juliol de 1965 a l'Institut de Cultura Hispànica de Barcelona.] [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Origen i evolució de la Rambla. «Miscel·lània Barcinonensia», Barcelona, desembre.
El veritable origen de la Rambla. «Serra d'Or», Barcelona, desembre.
1966. *Consideraciones sobre poblaciones errantes en el período colonial*. «Revista de Historia», Universidad Central de Venezuela, Caracas, gener.
La mocedad del cronista-poeta Juan de Castellanos en tierra venezolana. Barcelona. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Valores geográficos en la crónica de Juan de Castellanos. Caracas-Barcelona. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Juan Orpí y la fundación de Barcelona. «Oriente», Cumaná (Veneçuela). [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Caracas, capital natural y política de Venezuela. (Conferència a l'Institut de Cultura Hispànica de Barcelona, 1967.) «Cultura Universitaria», Caracas. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
1968. *Les conurbacions urbanes. Suggestiments amb motiu de l'expansió barcelonina*. Sabadell, Fundació Bosch i Cardellach. [Cuadernos de Archivo de la Fundación Bosch y Cardellach.]
Catalans a l'Alta Guaiana. «Tele-Estel», Barcelona, 4 octubre.
Amb Lluís Solé i Sabarís: *Cerdanya*. «Geografia de Catalunya», Barcelona, Ed. Aedos, vol. II, pàgs. 211-230.
1969. *Barcelona [de Veneçuela] y su tricentenario próximo*. «El Nacional», Caracas, 1 febrer.
1971. *Barcelonès*. Article de la «Gran Enciclopèdia Catalana». Barcelona, vol. III, fasc. 60.
Consideraciones geográficas tocantes a la fundación y localización de Barcelona. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Las perlas y el agua de los comienzos del poblamiento colonial de tierra firme y sus islas. [Recollit a «Visiones Geohistóricas».]
Una nova aportació a la geohistòria dels molins paperers de Catalunya. «Muntanya», Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, Barcelona, agost.
1973. *Comentaris i suggestiments a «Dinàmica i perspectiva del Vallès»*. Text base de la conferència de P. V. en l'acte organitzat per la Fundació Bosch i Cardellach el 28 de novembre de 1973. Sabadell.

1.3 SEMBLANCES BIOBIBLIOGRÀFIQUES

1916. *La Edad Heroica. Semblanza de Luis de Zulueta*. «Cultura», Bogotá, setembre.
1917. *Como quisiera yo que fuera el retrato con que hemos de honrar la memoria de D. Balbino Cardeñosa y Pizarro*. Suplemento al «Boletín de la Cámara de Comercio Española de Bogotá» dedicado a la memoria de D. Balbino Cardeñosa y Pizarro. Bogotá, setembre.
1929. *Pere Vidal*. «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona, novembre.
1930. *Josep Duran Llorenç*. «La Publicitat», Barcelona, 18 març.
Figures de la geografia francesa. Max Sorre. «La Publicitat», Barcelona, 10 abril.
Mort de Isidre Vendrell i Rovira. «La Publicitat», Barcelona, 27 abril.
1932. *Festa patronal de Sant Jordi celebrada el dia 23 d'abril de 1932 en la qual fou lliurada la medalla d'or a Jaume Massó i Torrents*. Discurs de Pau Vila. Barcelona, Centre Excursionista de Catalunya.
Un fitogeògraf pireneista. Gaussen. «La Publicitat», Barcelona, 3 abril.
Una pèrdua. Ha mort Manuel Ainaud. «La Publicitat», Barcelona, 29 desembre.
1933. *Un cartògraf català. Eduard Brossa*. «La Publicitat», Barcelona, 8 gener.
Un homenatge merescut a Tomas Raguer. «La Publicitat», Barcelona, 11 juliol.
1934. *Un geògraf pireneista a Barcelona. Daniel Faucher*. «La Publicitat», Barcelona, 30 gener.
Amb motiu d'un homenatge. Jaume Maçó i Torrents. «La Publicitat», Barcelona, 1 juliol.

1935. *En recordança d'un patriota i d'un mestre. Mossèn Font i Saguer.* «La Publicitat», Barcelona, 26 novembre.
1937. *Una institució científica europea. L'obra d'Eduard Fontserè.* «La Publicitat», Barcelona, 11 setembre.
1938. *Catalunya ha perdut un geògraf. Joan Carandell.* «La Publicitat», Barcelona, 18 febrer. *Enric Ribes i Vergili.* «Revista de Catalunya», Barcelona, desembre.

1.4 CRÒNICA DELS CONGRESSOS INTERNACIONALS DE GEOGRAFIA

1931. *Del darrer Congrés Internacional de Geografia [París]. L'ambient.* «La Publicitat», Barcelona, 7 octubre.
- Del darrer Congrés Internacional de Geografia [París]. Les tasques.* «La Publicitat», Barcelona, 31 octubre.
1934. *Una internacional d'estudis geogràfics. El Congrés de Varsòvia.* «Mirador», Barcelona, 18 octubre.
1938. *El Congrés Internacional de Geografia d'Amsterdam.* «La Publicitat», Barcelona, 18 setembre.
- El XV Congrés Internacional de Geografia. Les tasques.* «La Publicitat», Barcelona, 17 novembre.

1.5 ACTUALITAT CIVIL

1931. *La qüestió social i el moviment d'ara.* «La Publicitat», Barcelona, 2 juliol. *Parèntesi polític. L'ensenyament i l'Estatut.* «La Publicitat», 3 juliol. *L'actualitat social. Sindicalisme.* «La Publicitat», Barcelona, 16 agost.
1932. *Una interpretació demogeogràfica de l'últim espasme social. Neoorganisme.* «La Publicitat», Barcelona, 28 gener.
- En motiu del darrer espasme social. Els efectes del neoorganisme.* «La Publicitat», Barcelona, 9 febrer.
- Una enquesta de «La Rambla». Quines possibilitats ofereix per el desenvolupament de l'ensenyança catalana l'article setè de l'Estatut? Respostes de II. Nicolau d'Olwer, R. Campalans, Pere Comes i Pau Vila.* «La Rambla», Barcelona, 8 agost.
1933. *Una veu del carrer. Per Catalunya i per la Democràcia.* Barcelona, desembre.
- La visita dels catalans a Euzkadi. L'anada.* «La Publicitat», Barcelona, 31 maig. Traduït a «Euzkadi», Bilbao, 3 juny.
- La visita dels catalans a Euzkadi. De Donostia a Loyola.* «La Publicitat», Barcelona, 7 juny. Traduït a «Euzkadi», Bilbao, 9 juny.
- La visita dels catalans a Euzkadi. Tolosa.* «La Publicitat», Barcelona, 11 juny. Traduït a «El Diario de San Sebastián», S. Sebastián, 14 juny.
- La visita dels catalans a Euzkadi. La segona jornada.* «La Publicitat», 15 juny. Traduït a «Euzkadi», Bilbao, 3 juliol.
- La visita dels catalans a Euzkadi. Bergara.* «La Publicitat», Barcelona, 24 juny.
- La visita dels catalans a Euzkadi. Gernika i Sukarrieta.* «La Publicitat», Barcelona, 30 juny.
- La visita dels catalans a Euzkadi. Bilbao.* «La Publicitat», Barcelona, 5 juliol.
- El viatge dels catalans a Euzkadi. Bermeo.* «La Publicitat», Barcelona, 16 juliol.
- Euzkadi, Galícia i València a Catalunya.* «La Publicitat», Barcelona, 8 agost.
- Galícia i Euzkadi a Catalunya. L'acte d'ahir a l'Acció Catalana Republicana.* [Sense signatura.] «La Publicitat», Barcelona, 12 agost.
- Euzkadi, Galícia, Catalunya, front únic.* «La Publicitat», Barcelona, 19 agost.
- La visita dels catalans a Euzkadi. Fi de les jornades.* «La Publicitat», Barcelona, 21 agost.
- Les persecucions polítiques a Euzkadi. Treva per l'Estatut.* «La Publicitat», Barcelona, 9 setembre.
- El poble basc ha votat d'una manera gairebé unànime la seva autonomia.* «La Publicitat», Barcelona, 7 novembre.
1934. *In Memoriam [Mort del President Macià].* [Sense signatura.] «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona, gener.
- Impressions d'un viatge pel Llenguadoc. Deures de bon veïnatge.* «La Publicitat», Barcelona, 22 novembre.
- Cas d'urgència. El problema dels refugiats.* «La Publicitat», Barcelona, 9 maig.
1912. *Las obras maestras al alcance de los niños.* [Barcelona, Ed. Araluce, 1912.] «Revista de Educación», Barcelona, marzo.

1.6 RECENSIONS

- Las obras maestras al alcance de los niños.* [Barcelona, Ed. Araluce, 1912.] «Revista de Educación», Barcelona, 15 juliol.
1921. *Sobre un Cuestionario acerca de las regiones naturales españolas.* [Luis de Hoyos Sainz, Madrid, 1921.] «La Publicitat», Barcelona, 19 juliol.
1922. *Llibres per a l'escola. «Geografia elemental de Catalunya» per Pere Blasi.* Barcelona [1922.] «Butlletí dels mestres», Barcelona, 15 abril.
«Une Méthode de Géographie Urbaine». Raoul Blanchard. Tiratge apart de «*La Vie Urbaine*», Paris, Ed. Leroux, 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 juny.
Llibres per al mestre. «Géographie Humaine de la France» de Jean Bruhnes, Paris, 1920. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 juny.
Llibres per al mestre. «Mapa Militar de España». Hojas 86 y 622. Escala 1:100.000. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 agost.
«Grenoble. Etude de Géographie Urbaine» per Raoul Blanchard. Paris, A. Colin. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 novembre.
1923. *«Tivissa».* Ressenya geogràfica i història destinada a la primera ensenyança per F. Mario Bru Borrás. Tivissa, 1915. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 gener.
«Statistique annuelle de Géographie Humaine comparée». J. Birot, Paris, 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 gener.
Contribució al estudi de la Geografia Urbana. «Els carrers de Ripoll» de Tomàs Rager. Scriptorium Ripoll [1923?]. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 febrer.
«Geografia general e iniciación a la geografia descriptiva» per Miquel Santaló. Girona, 1923. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 abril.
«La Tierra y el Hombre», per Joaquín Pla Cargol. Girona, 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 abril.
«La vila de Malgrat i sos contorns» de F. Parareda i Robert. Blanes, 1915. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 març.
Un nou «Questionari de l'Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya sobre comarques i altres divisions de territori». «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 maig.
«Historia de mi pueblo: Alcanar» de J. Matamoros. Tortosa, 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 maig.
«Abregé de Géographie physique», per Emmanuel de Martonne. Paris, Colin ed., 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 2 juliol.
«Les grands marchés de matières premières», de F. Maurette. Paris, 1922. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 agost.
«Curso breve de Geografía Moderna», de Miguel Barquero Bilbao. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 agost.
«El problema de la variación del clima en la cuenca del Ebro», de Andrés Giménez Soler. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 novembre.
«Per l'estudi de Catalunya. Assaig monogràfic: El Gironès». Miquel Santaló i Pavordell. Girona, 1923. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 15 novembre.
1924. *«Novísima Guía. Manual del viajero y del turista. España y Portugal. Idea sumaria del Arte Español».* Angel Vogue, Barcelona, Enrique López, editor, 1924. [Sense signatura.] «Revista dels Llibres», Barcelona, maig.
1925. *«Enciclopèdia Catalunya»*, Secció de Geografia [Prospecte descriptiu]. «La Revista dels Llibres», Barcelona.
1926. *«Historia del Mundo»*, vol I. J. Pijoan. Barcelona, Salvat, 1926. «Revista dels Llibres», Barcelona.
«Les Guillerries [Descripció general de la Comarca. Itineraris de les principals excursions]. Barcelona, C.E.C., 1925. «Revista dels Llibres», Barcelona, febrer.
«Llibre d'or del rosari a Catalunya. Història. Etnografia, folklore, arqueologia, imatgeria, bibliografia». V. Serra Boldú, en col·laboració amb Víctor Oliva. «Revista dels Llibres», Barcelona, març.
«Girona», Carles Rahola. Girona, Tallers gràfics El Autonomista, 1925. «Revista dels Llibres», Barcelona, abril.
1928. *«Geografía Universal»* en veintidós tomos. Publicada bajo la direcció de P. Vidal de la Blache y L. Gallois. Preparación especial de los tomos destinados a las naciones hispanoamericanas. Barcelona, Montaner y Simón, editores. [Sense data, 1928.] [Prospecte descriptiu que inclou un «Cuestionario geográfico».] [Sense signatura.]

1929. *Un estudi de Geografia econòmica. La indústria a Catalunya segons un geògraf francès.* [Pierre Vilar, *La vie industrielle dans la région de Barcelone.* «Annales de Géographie», Paris, 1929.] «La Publicitat», Barcelona, 1 octubre; 12 octubre.
«La Plana de Vic» («Enciclopèdia Catalunya», 8-9). [Gonçal de Reparaz (fill). Barcelona, El. Barcino, 1929.] «La Publicitat», Barcelona, 23 febrer.
Els llibres i la geografia. Una guia i un àlbum. [Les muntanyes de Prades, el Montsant i la serra de la Llena], de Josep Iglésies i Joaquim Santasusagna. Reus, 1929. *Album Meravella*, vol. II. Barcelona, 1929.] «La Publicitat», Barcelona, 29 octubre.
Els llibres i la geografia. Urbanisme. [La Ciutat de Girona, de Carles Rahola. Ed. Barcino, 1929. *Història de Palafrugell i la seva comarca*, de Miquel Torroella i Plaja. Sabadell. *Monografia*, de Agustí Rius Borrell. Sabadell, 1928. *Terrassa, història y esmerides*, de Baltasar Ragon. Terrassa, 1929.] «La Publicitat», Barcelona, 4 desembre.
1930. *Un atlas monumental i un exemple alligador.* [Atlas Internacional del Touring Club Italiano, Direcció R. Cesati, 1929.] «La Publicitat», Barcelona, 5 gener.
Els llibres i la Geografia. Catalunya a les geografies d'ara. [La tierra y el cielo, de V. Vera.—*Geografía Universal. Descripción Moderna del Mundo*, descripció de Catalunya al volum corresponent a la Península Ibèrica, per C. Pi Sunyer.—*Nueva Geografía Universal*, escrita en francès per Ernest Granger. Capítols corresponents a la Península Ibèrica per J. Dantín Cereceda.—*Geografía de España*, de L. Martín Echevarría.] «La Publicitat», Barcelona, 5 febrer.
Els llibres i la geografia. Guies. [Tarragona. *Guia histórico-arqueològica*, de Sancho Capdevila. Tarragona, Guardias Ed., 1929.—*Guia geográfico-histórica de la ciudad de Morella*, de Antonio Begues. València, 1929.—*Guia práctica y artística de la ciudad.* Barcelona, 1929, guies P.I.C.S.] «La Publicitat», Barcelona, 24 abril.
El debat de les comarques. Una intervenció documentada. [Delimitació del Camp de Tarragona, de Josep Iglésies.] «La Publicitat», Barcelona, 12 juny.
El debat de les comarques. El Priorat. [El Priorat. *L'extensió de la Comarca natural*, de Josep Iglésies.] «La Publicitat», Barcelona, 24 juliol 1930. [Recollit a «Visions», II.]
Els llibres i la Geografia. Estudis vallesans. [La comarca del Vallès. Barcelona, 1930.] «La Publicitat», Barcelona, 26 agost.
Els llibres i la Geografia. Atlas pluviomètric de Catalunya. [Atlas pluviomètric de Catalunya, de Joaquim Febrer. Barcelona, Institució Patxot, 1930.] «La Publicitat», Barcelona, 12 setembre.
1931. *Cartografia moderna de Catalunya. Una exposició i un catàleg.* [Cartografia moderna de Catalunya al Centre Excursionista de Gràcia.] «La Publicitat», Barcelona, 6 juliol.
Els llibres i la Geografia. La Geografia del primer art romànic. [La geografia i els orígens del primer art romànic, de J. Puig i Cadafalch. Barcelona, Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, 1931.] «La Publicitat», Barcelona, 29 setembre.
1932. *Els llibres i la Geografia. Unes guies i el seu autor.* [La Conca de Barberà i Guia de Poblet, d'Antoni Palau Dulcet.] «La Publicitat», Barcelona, 5 gener.
Els llibres i la Geografia [Excursions pel Pirineu franco aragonès de Josep M. Royo, *Les Valls del Flamisell i Noguera de Tort* de Joan Danés i Verneda, *Album Meravella*, vol. IV. *Camp de Tarragona.*] «La Publicitat», Barcelona, 24 març.
Llibres d'erudició. [Comercio de Cataluña con América en el siglo XVIII, de F. Rahola. Barcelona, Càmara Oficial de Comercio y Navegación, 1931.] «La Publicitat», Barcelona, 29 març.
Els llibres i la Geografia. Guies. [Del Camp de Tarragona a l'Ebre, de Josep Iglésies i Joaquim Santasusagna. *Guia de la Conca*, d'A. Palau Dulcet.] «La Publicitat», Barcelona, 23 juny.
Els llibres i la Geografia. «Etnologia de la Península Ibèrica» [De P. Bosch Gimpera]. «La Publicitat», Barcelona, 22 setembre.
Els llibres i la Geografia. Estudis de Geologia catalana. [Estudio geológico de la comarca de Sabadell, de B. Darder, Barcelona, 1931. - *Resumen geológico geognóstico de la Costa Brava*, de A. San Miguel de la Càmara. Barcelona, 1932. - *Géologie de la Méditerranée Occidentale.* Barcelona, 1929-1932.] «La Publicitat», Barcelona, 20 octubre.
La Geografia. Estudis de Meteorologia. Assaig sobre el clima de l'Aldea en el terme de Tortosa, de Josep Via i Raventós. Barcelona, 1931. - *Atlas pluviomètric de Catalunya*, de Joaquim Febrer. Barcelona, 1930. «La Publicitat», Barcelona, 19 novembre.

1933. *Els llibres nous. Ramon Otero Pedrayo: «Paisajes y problemas geográficos de Galicia».* Biblioteca de Estudios Gallegos. [1933]. «La Publicitat», Barcelona, 15 agost.
- Els llibres nous. «Les Pyrénées de la Catalogne au Pays Basque» (Tolosa, Ed. Argra, 1933).* «La Publicitat», Barcelona, 18 agost.
- Els llibres nous. «Vocabulario castellano-gallego».* La Corunya, Irmandades da Falla, 1933. «La Publicitat», Barcelona, 29 agost.
- Llibres nous. «Terrassencs del mil-vuit-cents», per Baltasar Ragon (R. de la Galera).* Terrassa, Impremta de Joan Morral, 1933. «La Publicitat», Barcelona, 6 setembre.
- «Historia sintética de Galicia», per R. Villar Ponte.* Santiago de Galicia, Publicaciones galegas e Imprenta, 1932. «La Publicitat», Barcelona, 13 setembre.
- «Notes històriques de la Parròquia de Sant Feliu de Sabadell», per Mn. Frederic Martí Albanell.* Sabadell, «Biblioteca Sabadellenca», 1933. «La Publicitat», Barcelona, 20 setembre.
- Els llibres nous. «Historia Vasca», pel P. Bernadí d'Estalella.* Bilbao, O.M.C., 1931. «La Publicitat», Barcelona, 29 setembre.
- «Biblioteca de Tradicions Populars».* Sèrie de volums originals de Joan Amades. Barcelona, 1933. «La Publicitat», Barcelona, 3 novembre.
- Els llibres nous. Nocions d'Arqueologia Sagrada Catalana, per Josep Gudiol.* Vic, 1933, Vol. I-II. «La Publicitat», Barcelona, 29 desembre.
1934. *Els llibres nous. «Notes sobre la vida econòmica d'Espanya en 1931-1932».* «La Publicitat», Barcelona, 7 gener.
- «Selecta de lectures. Les plantes, els animals, els elements».* Selecció i notes per Artur Martorell. Barcelona, 1934. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 febrer.
- Els llibres nous. «Géologie de la Méditerranée Occidentale».* Barcelona, 1929-1932, Vol. I-II. «La Publicitat», Barcelona, 2 març.
- Els llibres nous. «Història de Catalunya» (Tria d'episodis), per A. Rovira i Virgili.* Ed. de l'Ocell de Paper [Barcelona, 1934]. «La Publicitat», Barcelona, 7 març.
- Al marge d'una crida del Conseller d'Economia. La Urbanització de Catalunya [Pla de distribució en zones del territori català, de Nicolau M. i Jaume Rubió i Tudurí, 1933].* «La Publicitat», Barcelona, 30 març.
- Literatures peninsulars. Assaig històric sobre la cultura gallega. [Ensayo histórico sobre la cultura gallega, de Ramon Otero Pedrayo, 1934.]* «La Publicitat», Barcelona, 5 abril.
- Els llibres nous. «Vendrell històric», de Jaume Ramon i Vidales. - El Vendrell, Impremta Ramon, 1933.* «La Publicitat», Barcelona, 13 abril.
- Comarcalisme. Del mite a la realitat. [«La comarca en l'organització interna de Catalunya», de Francesc Glanadell.]* «La Publicitat», Barcelona, 21 abril.
- Llibres!!! llibres!!! Dues noves històries de Catalunya. [Història de Catalunya i Aragó, de H. J. Caytor. Barcelona, Ed. Orbis, 1934. - Història de Catalunya (Política), de Ferran Soldevila. Barcelona, Ed. Alpha, 1934.]* «La Publicitat», Barcelona, 21 abril.
- «L'Homme et la montagne», per Jules Blache, pròleg de Raoul Blanchard.* Paris 1934. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 maig.
- Els llibres nous. «L'Amérique du Nord (États Unis, Canada et Alaska)», per R. Blanchard, Paris, Fayard, [1934].* «La Publicitat», Barcelona, 24 maig.
- Els llibres nous. «Précis de Géographie Economique», per J. F. Horrabin.* Paris, collection de la Révolution Proletarienne, 1933. «La Publicitat», Barcelona, 19 juny.
- Aportacions de l'economia catalana, Gràfiques terrassenques [per Domènec Domingo].* «La Publicitat», Barcelona, 3 juliol.
- Els llibres nous. «Elements d'història de Sabadell», per Miquel Carreres i Costajussà.* Sabadell, Ed. de la Comissió de Cultura, 1932. «La Publicitat», Barcelona, 2 agost.
- L'Homme et la Montagne, per Jules Blache.* Paris, Ed. de la Nouvelle Revue Française [1934]. «La Publicitat», Barcelona, 8 agost.
- «L'Histoire du métier pour la fabrication des étoffes façonnées», per Camil Rodon i Font.* «La Publicitat», Barcelona, 26 agost.
- Els llibres nous. «Visió econòmica de Catalunya», per Lluís Creus, Vol. I-II (Barcelona).* Llibreria Catalònia, 1934. «La Publicitat», Barcelona, 25 setembre.
- Literatura d'ofici. Cànem, llana i teixits mostrejats. «Indústries casolanes. Elaboració del cànem i de la llana al Pallars», per R. Violant Simorra.* Igualada, 1934. «La Publicitat», Barcelona, 26 setembre.
- «La Industria Eléctrica en España», per F. F. Sintés-Olives i F. Vidal-Bordils.* Barcelona, Montaner i Simon. «La Publicitat», Barcelona, 27 setembre.

- Els llibres nous. M. Santaló Pavordell. «El Gironès i Banyoles». Barcelona, 1931 [1934]. «La Publicitat», Barcelona, 22 desembre.*
1935. *«Geografia Física de Catalunya» [per Marcel Chevalier], 1934. «La Publicitat», Barcelona, 1 gener.*
Un llibre cada dia. «L'activitat marítima de Barcelona», de Gérard Canihac. [«Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest», Toulouse, 1934]. «La Publicitat», Barcelona, 27 abril.
1936. *Antigues indústries catalanes. Un llibre sobre «El vidre i els vidriaires». [Vidre. Resum de la Història del Vidre. Catàleg de la col·lecció Alfons Macaya, per P. M. de Artiñano i J. Gudiol Ricart]. «La Publicitat», Barcelona, 29 febrer.*
Dues noves aportacions a la Prehistòria. Dolmens i tallers de sílex. [Nous monuments megalítics de l'Alt Empordà i fabric neolític de la Cova de Can Simon, d'Isidre Macau. - La Indústria del sílex a Catalunya, les estacions, tallers del Priorat i extensions, de Salvador Vilaseca]. «La Publicitat», Barcelona, 14 març.
Un llibre cada dia. «Mallorca» (Col·lecció Album Meravella, Vol. VI, Barcelona, 1936). «La Publicitat», Barcelona, 5 abril.
Un llibre cada dia. «El llibre a Catalunya», 1338 a 1590. Recull de notes de documents de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona», per R. Carreres Valls, vol. IV. Barcelona, 1936. «La Publicitat», Barcelona, 10 abril.
Al marge d'uns llibres de demografia. Immigració i natalitat [Catalunya poble decadent. - La immigració a Catalunya, Moviment demogràfic de Catalunya]. «La Publicitat», Barcelona, 12 abril.
Un llibre cada dia. «Antillas» (vol. XIX de la «Geografia Universal» de Vidal de la Blache i Gallois), per Max Sorre i Fernando Ortiz. Barcelona, Montaner i Simon, 1936. «La Publicitat», Barcelona, maig.
La «Història de Catalunya», de Ferran Soldevila. Comentari geogràfic. «La Publicitat», Barcelona, 24 abril.
De cara a l'esdevenir. Estadística [«Anuario estadístico de las producciones agrícolas», Madrid, 1935]. «La Publicitat», Barcelona, 18 maig.
Uns serveis que cal coordinar. Activitats estadístiques. [Diverses publicacions del Servei Central d'Estadística de la Generalitat]. «La Publicitat», Barcelona, 13 juliol. [Aquest article donà lloc a una resposta de Jaume Alzina, Director del Servei Central d'Estadística de la Generalitat, publicada a «La Publicitat», 15 juliol.]
Activitats estadístiques. Resposta a un «aclarament». [Butlletí d'Estadística del Servei Central d'Estadística de la Generalitat.] «La Publicitat», Barcelona, 18 juliol. [Resposta a Jaume Alzina de l'article publicat el 15 juliol. El mateix J. Alzina tancà la «polèmica» en un article publicat el dia 22 de juliol.]
Una tesi doctoral remarcable. Ferran II i la ciutat de Barcelona, [de J. Vicens Vives]. «La Publicitat», Barcelona, 31 agost.
1938. *Un llibre sobre Espanya. «L'Espagne dans le monde», de J. Van Asbroeck. Paris, 1937. «Revista de Catalunya», Barcelona, gener.*
La Universalització de la Història. «Història Universal», de J. Hastrow, Barcelona, 1937. «Revista de Catalunya», Barcelona, maig.
Un manual d'Història d'Amèrica. «Manual de la América Española», de J. Ulloa. Barcelona, 1935. «Revista de Catalunya», Barcelona, juny.
Un text català de geografia. «Elements de Geografia», d'E. Fontserè. Barcelona, 1938. «Revista de Catalunya», Barcelona, juliol.
Llibres sobre l'art popular. «Les rajoles de l'ofici». - «Apunts d'imatgeria», «La casa», «Els rellotges de sol», de Joan Amades. «Revista de Catalunya», Barcelona, setembre.
Bibliografia de la guerra. Dos llibres més sobre Espanya. [«Espagne contra Espagne», de A. Sieberer, 1937. - «Esquisse de l'histoire d'Espagne», de Robert Waldteufel]. «La Publicitat», Barcelona, 1 setembre.
Bibliografia geogràfica. Un resum de Geografia d'Espanya. [«Nuestra Patria», de Leonardo Martín Echevarría]. «La Publicitat», Barcelona, 8 setembre.

1.7 CARTES OBERTES A DIARIS I REVISTES

1912. Carta al Director del «Diario de Mataró» [datada a Barcelona, 22-III-1912, agraint l'hospitalitat i atencions rebudes durant l'estada a Mataró dels alumnes de l'escola Horaciana]. «Diario de Mataró», Mataró, març (post. dia 22).
1915. Carta al Director de «La Patria», Bogotà [signada per José Carulla, José Cerra, Abdón Vidiella, Nicolás de la Peña, Julio Daunas, Pablo Vila, P. Bohigas, rectificanc l'opinió

- escrita a «La Patria» sobre l'estat de la ciència militar a Espanya]. Bogotà, 7 abril 1915
 «El Espectador», Bogotà, 14 abril.
1918. Carta al Director de «La República» [sobre una nota publicada en aquest diari el mes d'octubre 1918; aclarint que explica amb gust als alumnes colombians els fets de la independència colombiana]. «La República», Bogotà, 21 octubre.
1929. Carta al Director de «La Publicitat» [sobre l'extensió territorial del terme Catalunya]. «La Publicitat», Barcelona, 10 abril.
1945. Carta al director d'«El Tiempo», Bogotà [donant fe que la col·lecció iconogràfica de l'Expedició Botànica de José Celestino Mutis fou començada a reproduir als tallers de can Seix i Barral durant la guerra per ordre del Govern de la República].
1967. Carta al Director de «La Vanguardia» [sobre el mal ús que hom sol fer del mot regió en els textos, amb motiu d'una pretesa inclusió de la província de Lleida a la «regió» de l'Ebre]. 31 gener.
1969. Carta al Director de «Tele-Estel» [a Mercè Arola, sobre els grups escolars de Barcelona]. «Tele-Estel», Barcelona, 10 octubre.

1.8 VÀRIA

1930. «Atlas Internacional del Touring Club Italiano». *Obra redactada y ejecutada por la oficina cartográfica del T.C.I. bajo la dirección de L. V. Bertarelli, O. Marinell, P. Corbellini. Edición especial hispanoamericana. Barcelona, Montaner y Simón.* [Prospecte descriptiu.] [Sense signatura.]
1931. *Geografía Ilustrada de Catalunya.* [Ressenya anunciant la publicació d'aquesta obra per l'Editorial Barcino. No arribà a sortir]. «La Publicitat», Barcelona, 19 desembre.
1934. *Noces d'argent dels esports de neu a Catalunya. El triomf de l'esquí.* «La Publicitat», Barcelona, 23 gener.
1935. *Simbòlic.* [Tretzè aniversari de «La Publicitat»]. «La Publicitat», Barcelona, 1 octubre.
1970. *Los países andinos. Conversación con el geógrafo Pau Vila.* «El Ciervo», Barcelona, desembre.

1.9 TREBALLS INÈDITS

1911. *Cuaderns leídas en la inaugural del curso 1911-1912, del Ateneo Enciclopédico Popular y de la Fundación Horaciana de Enseñanza.* Barcelona, octubre.
1912. *Orientant als joves per la conquesta del seu ideal: La família i la pàtria com a valors morals bàsics.* Conferència i cartes als alumnes de la Horaciana. Ginebra, agost-desembre.
1915. *Juan Maragall.* Bogotà, 19 desembre.
1916. *Sancho Panza gobernador de la insula Barataria.* Comedia escolar en un acto representada en Bogotà en el Gimnasio Moderno, al aire libre, mayo.
1932. *El fall del Premi Creixell. Parer d'un home del carrer.* [Sobre la novel·la «Vida Privada», de J. M. de Sagarra]. Barcelona, desembre.
1933. *La qüestió d'Andorra. Enfront dels Imperialismes.* Barcelona.
1938. *Els romanços i els peus d'impremta Jolis-Pla. Notes per l'estudi d'una dinastia impressora barcelonina.*
1939. *Un mapa de Catalunya i un mapa de Bèlgica.* [Galerades d'impremta a l'arxiu Pau Vila d'un article inèdit probablement destinat a la «Revista de Catalunya» de gener de 1939, que no arribà a aparèixer.]
1940. *Idea de un plan para la publicación de la «Colección de Crónicas e Historias neogranadinas o de Tierra Firme».* Bogotà. [Escrit a petició del Ministre d'Educació de Colòmbia, D. German Arciniegas, i que no es realitzà a causa d'un canvi en el Ministeri.]
1953. *Imatge geogràfica de Veneçuela.* Premi «Enrique Planxart y María Luisa de Planxart» dels Jocs Florals de Catalunya, Caracas, 1954.
- 1955-1960. *Informe del Departamento de Ciencias Sociales sobre la Geografía en la Enseñanza Media, como orientación preliminar en la fijación de unas normas para la evaluación de textos de Geografía.* [Signat: Lorenzo Monroy, Pablo Vila, J. Enrique Vázquez F.] [Caracas.] [Sense data.] [Entre 1955 i 1960.]
1958. *La habitación humana en su origen y los comienzos de su evolución.*
1969. *Una semblança d'Alexandre Galí: la seva obra.* Sessió de recordança a l'Institut d'Estudis Catalans.

1.10 TREBALL EN PREPARACIÓ PER A LA IMPREMTA

2. ELS ESCRITS, LES ACTIVITATS I LA VIDA DE PAU VILA VISTOS PER ALTRI

2.1 CRÍTICA DE L'OBRA ESCRITA

(Crítiques agrupades a continuació de cada títol de Pau Vila recensonat)

1912. *El nuevo colegio Mont d'Or de Barcelona*.
1914. Crítica d'A. Ferrière. «Minerva», Ostende, gener.
1915. *Gimnasio Moderno. Informe Pedagógico. Curso de 1914*. Bogotá.
1916. *Gimnasio Moderno. Informe Pedagógico. Curso de 1915*. Bogotá.
1917. *Gimnasio Moderno. Informe Pedagógico. Curso de 1916*. Bogotá.
1917. Crítica de Gonzalo Paris. «El Tiempo», Bogotá, 14 novembre.
1915. *Geografía Física y Astronómica. Libro I*. Barcelona, Seix y Barral.
1916. Crítica sense signatura. «Gaceta Republicana», Bogotà, 14 febrer.
1920. *Assaig de recordança i de crítica del que fou l'Escola Horaciana*. «Quaderns d'Estudi», Barcelona.
1921. Crítica d'Hèctor Oriol, «La Veu de Catalunya», Barcelona, 1 gener.
1923. *Què'ls hi duran els Reys als nostres fills?* Barcelona. (N'hi ha edició castellana.)
1924. Crítica sense signatura. «El Magisterio», Alacant.
Crítica de M. Escudé Bartoli, «Diario del Comercio», Barcelona, 6 gener.
1925. *Assaig de Geografia Humana de la muntanya*, de Raoul Blanchard. Traducció amb notes sobre Catalunya de Pau Vila. Barcelona.
1927. Crítica de J[oaquim] S[antanusagna], «Revista del Centre de Lectura», Reus, juny.
1926. *El paisatge de Catalunya, de Marcel Chevalier*. Pròleg de Pau Vila. Barcelona.
1927. Crítica del pròleg per M. de Montoliu. «La Veu de Catalunya», Barcelona, 31 maig.
1926. *La Cerdanya*. Barcelona.
1927-29. Crítica de M. Font. «La Publicitat», Barcelona, 27 febrer 1927.
Crítica de Tomas Garcés. «La Publicitat», Barcelona, 2 març 1927.
Crítica de M. Santaló. «El Autonomista», Girona, 14 març 1927.
Crítica de Josep Iglésies. «Revista del Centre de Lectura», Reus, març 1927.
Crítica de J. M.ª Boronat. «Diari de Terrassa», Terrassa, 7 abril 1927.
Crítica d'Octavi Saltor. «La Veu de Catalunya», Barcelona, 9 abril 1927.
Crítica de Gonçal de Reparaz (fill). «Diari de Mataró», Mataró, 9 maig 1927.
Crítica de Carles Pi Sunyer. «La Publicitat», Barcelona, 10 maig 1927.
Crítica d'Àngel Grau. «La Veu de Catalunya», Barcelona, 15 maig 1927.
Crítica de J. Dantín Cereceda. «El Sol», Madrid, 24 agost 1927.
Crítica de Roberto Cesati. «L'Universo», Florència, 1928.
Crítica de Ferran Soldevila. «La Publicitat», Barcelona, 11 febrer 1928.
Crítica de Max Sorre. «Annales de Géographie», París, 15 novembre 1928.
Comentari sobre l'article de Max Sorre a «Annales de Géographie». «La Publicitat», Barcelona, 16 febrer 1929.
- [1927]. *La fisonomía de la tierra. América del Sur y del Centro*. (Fullet que acompanya la «Colección cartográfica mural de mapas escolares modernos».)
1927. Crítica de J[oaquim] S[antanusagna], «Revista del Centre de Lectura», Reus, juny.
- 1928-1936. Crítica de Marcel Chevalier. «La Publicitat», Barcelona, 7 febrer 1928.
Crítica de Ferran Soldevila. «La Publicitat», Barcelona, 11 febrer 1928.
Crítica d'E[ladi] H[oms]. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 abril 1936.
Crítica d'Alexandre Galí. «Butlletí dels Mestres», Barcelona, 1 juliol 1935.
Crítica de Gonçal de Reparaz (fill). «La Veu de Catalunya», Barcelona, 13 novembre.
- [1929]. *Mapas escolares modernos*. Barcelona, 1922-1929.
1930. Crítica de Juan Dantín Cereceda. «Revista de Pedagogía», Madrid, juny.
1930. *El Vallès. Assaig Geogràfic* dins «La Comarca del Vallès», Barcelona.
1930. Crítica de Mateu Po. «La Rambla de Catalunya», Barcelona, 6 octubre.
Crítica d'A[lfred] Clanal i C[omes]. «La Gralla», Granollers, 16 novembre.
Crítica de Ferran Soldevila. «La Publicitat», Barcelona, 2 desembre.

1932. *La imatgeria popular catalana. Les auques*. Barcelona.
 1932. Crítica de Joan Sacs (Feliu Elias). «La Publicitat», Barcelona, 16 febrer.
 Crítica de Valeri Serra i Boldú. «La Vanguardia», Barcelona, 10 març.
 Crítica d'Alfred Gallard. «Diari de Reus», Reus, 7 abril.
 Crítica de Maurici Serrahima. «El Matí», Barcelona, 31 maig.
1932. *Assaig d'una localització de les indústries antigues a Catalunya*. «Estudis Universitaris Catalans», Barcelona.
 1932. Crítica de Joan Sacs [Feliu Elias]. «La Publicitat», Barcelona, 4 novembre.
1933. *Velles indústries catalanes. Molins paperers*. «La Publicitat», Barcelona, 29 desembre.
 1934. Crítica de Joan Sacs [Feliu Elias]. «La Publicitat», Barcelona, 2 gener.
1934. *Originalitat de la imatgeria popular catalana*. «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona.
 1934. Crítica de Joan Sacs [Feliu Elias]. «La Publicitat», Barcelona, 29 març.
1945. *Nueva Geografía de Colombia*. Bogotá.
 1945. Crítica de M. A. «Relator», Cali, 26 maig.
 Crítica de Luis E. Nieto Caballero. «El Tiempo», Bogotá, 12 agost.
1960. *Geografía de Venezuela*. Vol. I. Caracas.
 1961. Crítica de R. Otero Pedrayo. «El Faro de Vigo», Vigo, 5 maig.
 1962. Crítica de C. T. Smith. «The Geographical Journal», London, març.
- 1962-1963. *Visions geogràfiques de Catalunya*. Vols. I-II. Barcelona.
 1963-1964. Crítica de Montis [Salvador Llobet]. «Destino», Barcelona, 2 febrer.
 Crítica sense signatura. «Diario de Barcelona», Barcelona, 16 maig 1964.
 Crítica d'Enric Lluch i Martín. «Serra d'Or», Barcelona, juny 1963.
 Crítica de Joan Fuster. «Destino», Barcelona, 10 agost 1963.
1964. *Gracias y valores de Venezuela*. Caracas, Imprenta Nacional.
 1964. Crítica de Domènec Casanovas. «El Universal», Caracas, 20 maig.
1965. *Geografía de Venezuela*. Caracas, vol. I: *El Territorio Nacional y su ambiente físico*, 1960. Edició facsimil, 1969; vol. II: *El paisaje natural y el paisaje humanizado* (correspon al vol. I).
 1966-1969. Crítica de Willi Czajòka, «Zeitschrift für Geomorphologie», Berlin, 1966, Quadern I.
 Crítica de Pedro Cunill Grau. «Boletín de la Academia Chilena de la Historia», Santiago de Chile, primer semestre 1966. [Correspon al vol. II.]
 Crítica de Rubén Carpio Castillo. «El Nacional», Caracas, 8 gener 1966. [Correspon al vol. II.]
 Crítica de Pascual Venegas Filardo. «El Universal», Caracas, 3, 4 i 10 febrer 1969. [Correspon als vols. I i II.]
1967. *Joan Orpi. L'Home de la Nova Catalunya*. Barcelona.
 1967-69. Crítica de Domènec Casanovas. «El Universal», Caracas, 3 novembre 1966. [Escrita sobre els materials originals abans de publicar-se l'obra.]
 Crítica de Joan Mercader. «Hispania», Madrid, 9 desembre 1967.
 Crítica de [Joaquim Ventalló], no signada. «La Vanguardia», Barcelona, 14 desembre 1967.
 Crítica d'Andreu Mercé Varela. «Tele-Exprés», Barcelona, 18 desembre 1967.
 Crítica de E. Esteve R. a «Senderos», Barcelona, abril 1968.
 Crítica de M[artí] F[arreras]. «Tele-Estel», Barcelona, 26 abril 1968.
 Crítica de Granier-Barrera. «El Universal», Caracas, 5 gener 1969.
 Crítica de [J. Cortés Vidal]. «La Vanguardia», Barcelona, 10 abril 1969.
1974. *Barcelona i la seva rodalia al llarg dels temps*. Barcelona.
 1974. Entrevista con J. M. Huertas C[laveria]. «Tele-Exprés», Barcelona, 19 juny.
 Crítica de Miquel Dolç. «La Vanguardia», Barcelona, 20 de juny.
 Crítica de Joan-Anton Benach. «El Correo Catalán», Barcelona, 29 agost.

2.2 RESSENYES DE CONTINGUT DE CONFERÈNCIES

1922. *La vida en el mar*. Conferència donada al Casal de Reus el 27 de gener de 1921. «Revista del Centre de Lectura», Reus, 1 febrer 1922.
1927. *Curs d'iniciació geogràfica. Curset de Geografia Humana*. [Sèrie de Conferències donades al Centre Excursionista de Catalunya juntament amb el professor Jaume Marçet. Foren seguides de dues excursions pràctiques des de l'abril al juny de 1927.]
 Gonçal de Reparaz (fill). «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», Barcelona,

1928. *La geografía i l'excursionisme*. Conferència donada al Centre Excursionista de Gràcia. Pany 1928. [Sense signatura.] «Mai Enrera», Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia, juliol 1928.

2.3 COMENTARIS DE LA VIDA I ACTIVITATS

1907. Mateos, Carmen: *De la Horaciana*. «El Diluvio», Barcelona, 1 novembre.
Zulueta, L. de: *Entre dos milagros. Una realidad natural: la Horaciana*. «La Publicidad», Barcelona, 1 novembre.
Costas Álvarez, C.: *La labor de la Horaciana*. «La Tribuna», Barcelona, 15 novembre.
1910. Domingo, Marcell: *Escoles. El miracle de Plutarc*. «El Poble Català», Barcelona, 14 desembre.
1910. Rucabado, R.: *La escuela en Cataluña. La Fundación Horaciana de Enseñanza*. «La Cataluña», Barcelona, 17 desembre.
1911. Ors, Eugeni d': *Art d'infants. Una Exposició de l'Escola Horaciana al Fayans Català*. «La Veu de Catalunya», Barcelona, 12 gener.
Zulueta, Luis de: *Del mundo de la educación. Los dos polos*. «La Publicidad», Barcelona, 15 gener.
1912. *La Fundación Horaciana de Enseñanza en Mataró*. «Boletín del Ateneo Obrero de Mataró». Mataró, abril.
1930. Santaló, Miquel: *Pau Vila, geògraf*. «La Publicidad», Barcelona, 28 agost.
Montllor i Pujal, J.: *Pau Vila i Dinarés*. «Diari de Sabadell», Sabadell, 10 març.
1935. Sessió inaugural a la Societat Catalana de Geografia. Intervenció dels senyors Pau Vila i Puig i Cadafalch. «La Publicidad», Barcelona, 27 novembre.
1962. Iglésies, Josep: *L'obra de Pau Vila a Venèçuela*. «Serra d'Or», Barcelona, gener.
1964. Bargalló, Pere: *Catalans eminents. Pau Vila, el geògraf*. «Centre Català. Portaveu dels catalans de Venèçuela», Caracas, maig.
1966. F. M.: *Els 85 anys del geògraf Pau Vila*. «Tele-Estel», Barcelona, 13 agost.
Català Roca, F.: *Pau Vila, Geógrafo*. «Destino», Barcelona, 10 desembre.
1968. Muntaner Pascual, J. M.: *La geografía y la economía en el Institut d'Estudis Catalans*. «Destino», Barcelona, 21 desembre.
1969. Venegas Filardo, Pascual: *Geografía y Universidad. Un geógrafo integral de Venezuela*. «El Universal», Caracas, 20 gener.
1970. Páez Pumar, Mauro: *Introvisiones. Esos catalanes «mata-curas»*. «El Universal», Caracas, 11 gener.
1971. Grases, Pedro: *Don Pablo Vila*. Pròleg de «Visiones Geohistóricas de Venezuela», Caracas.
Bastidas, Aristides: *Foro-Profesor Pablo Vila: «La Geografía es la ciencia que estudia la Tierra como morada del hombre»*. «El Nacional», Caracas, 29 març.
[Puig, Josep]: *90 anys de Pau Vila*. «Senyera», Centre Català de Caracas, Caracas, maig.
Des de Venèçuela. Homenatge al Professor Pau Vila en els seus noranta anys. «Ressorgiment», Buenos Aires, juny.
Acarreta, Tomàs: *Homenaje, en Caracas, al historiador y geógrafo Pablo Vila*. «Hoja del Lunes», Barcelona, 21 juny.
Wirth, Rafael: *El pisito de Pau Vila*. «La Vanguardia», Barcelona, 27 juny.
Antem, M.ª Lluïsa: *Noventa años con humor. Pau Vila*. «Tele-Exprés», Barcelona, 29 juny.
Artís, Andreu Avelí: [Sempronio, pseud.]: *Pau Vila, noventa años*. «Tele-Exprés», Barcelona, 29 juny.
Wirth, Rafael: *Diálogo con Pau Vila*. «La Vanguardia», Barcelona, 29 juny.
Benach, Joan-Anton: *Pau Vila, capdavanter d'una geografía*. «Serra d'Or», Barcelona, octubre.
1974. Triadú, Joan: *Un mestre: Pau Vila*. «Serra d'Or», Barcelona, juliol.

PAU VILA

Al mestre Pau Vila

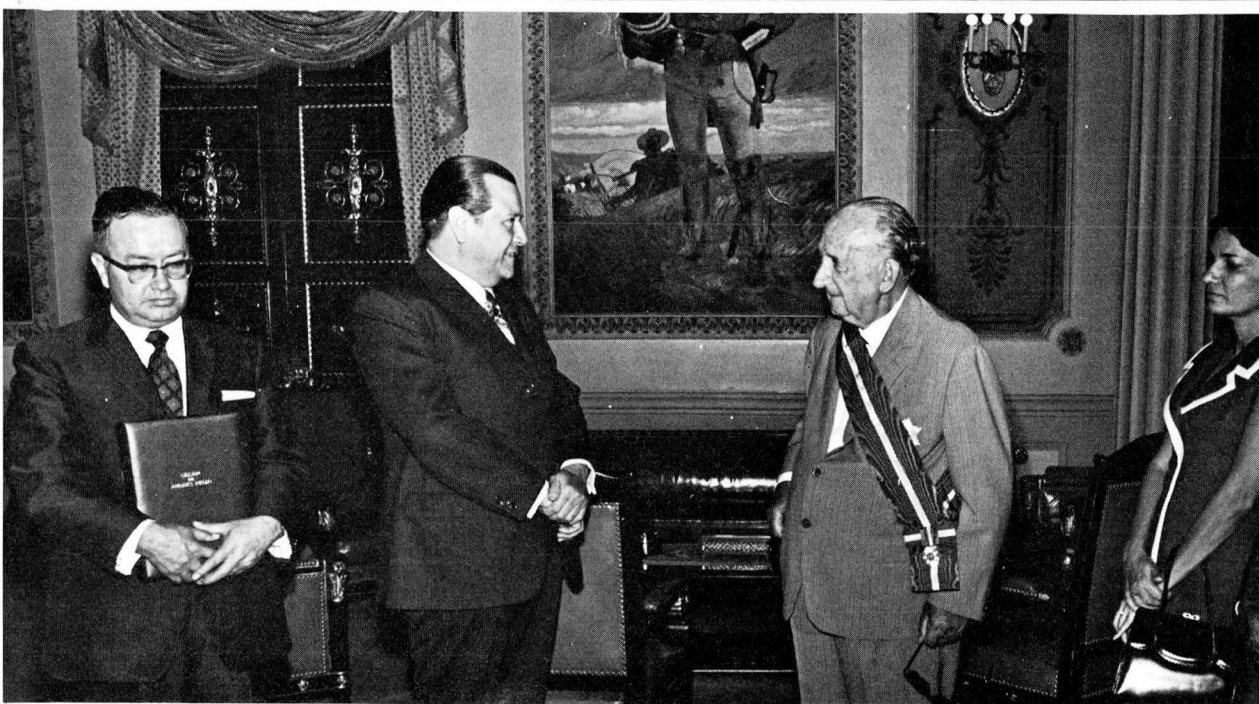
Infatigable Pau Vila:
la vostra vida intranquilla,
la sed de fressar camins
per a explorar, terra endins,
les planes i les muntanyes,
i les petjades estranyes
dels primitius estadants,
pels llogarets més llunyans,
i aquesta santa fallera
pel Pallars i pel Noguera
i tot indret català
(que voleu tocar amb la mà)
revelen en abastança
la vostra punta de llança
i el vostre gran esperit
insaciable i ardit.

Tot Catalunya us honora,
i com a signe i penyora
de gratitud i d'amor,
el vostre nom és sonor
a tota orella sensible;
esdeveniu assequible
per afable i jovial.
En Pau Vila és el senyal
de la més noble nissaga:
tot ho dóna, res no amaga,
i res no deixa estantís.
Es desvetlla pel País,
sofreix la guerra i l'exili,
i converteix en idilli
els sofriments i els afans
amb l'opulència dels anys.

Que amb la seva senyoria
ungida de simpatia
ens porti bons averanys!

Pallars (Rialb), 8 de setembre de 1971.

RAMON MUNTANYOLA †

Al Palau de Miraflores (Caracas), el 15 d'abril de 1971, el President de Veneçuela condecora Pau Vila amb les insígnies de l'Ordre d'Andrés Bello. Hi assisteixen el Director General i alts funcionaris del Ministeri d'Educació, i el senyor Pere Grases, assessor de la Societat Bolivariana.

Any 1910. A l'Escola Horaciana els alumnes preparen en el pati, a les hores lliures, el material mural per l'ensenyança.

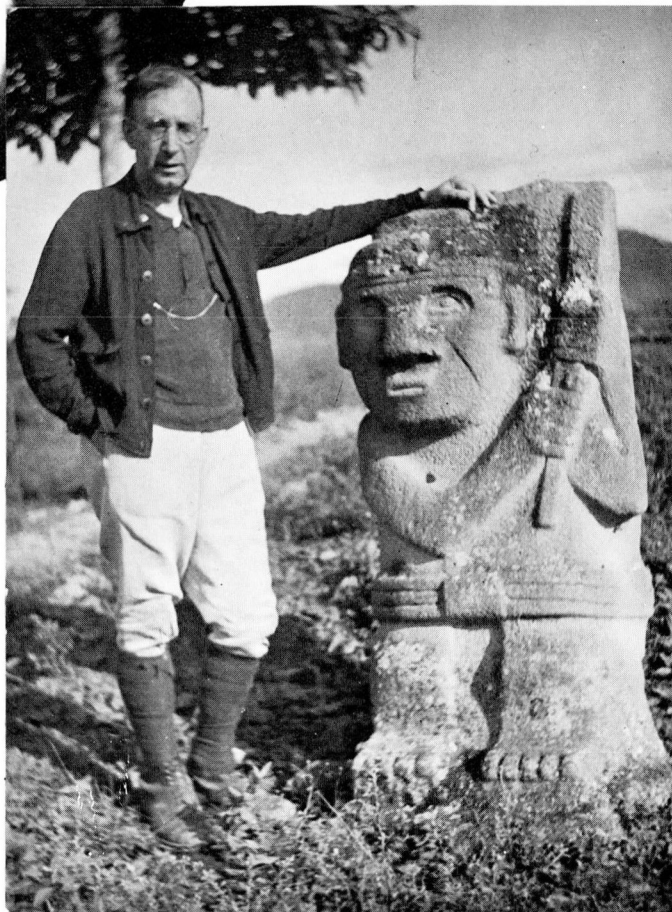
Any 1913. Pau Vila en una classe d'Estudis de la Naturalesa, al Nou Col·legi Mont d'Or.

PAU VILA

A Colòmbia, 1916.

Director del «Gimnasio Moderno»,
de Bogotà.

A San Agustín
Colòmbia, 1945

Any 1936. Pau Vila dirigint, a l'Oficina Tècnica de la Conselleria d'Economia de la Generalitat, els treballs de formació dels mapes i del llibre de la Divisió Territorial de Catalunya.

Any 1936. Excursió a l'ermita de Sant Pau, de Sant Pere de Ribes. Junt amb les senyoretetes Dolors Hostalric i d'Alòs figuren, a segona fila, els senyors R. d'Alòs, Joan Coromines, Pau Vila, Josep M. Casacuberta, Pompeu Fabra i R. Aramon.

Caracas, 27-XI-1956. A l'Institut Pedagògic, mostrant la producció pròpia després del seu parlament.

13 novembre 1971. Sòpar d'homenatge a Sabadell, i entrega de la placa al seu fill il·lustre.

17 setembre 1971. Pau Vila en conversa toponímica i geogràfica, a Boí, amb Joan Coromines i Josep M.ª Puchades.